

A TEMPLOM ÉS PLÉBÁNIA ÉPÍTÉSE

Az 1825. évi püspöki látogatás (Canonica Visitatio) jegyzőkönyve alapján

Az élete virágjában: 35 éves korában elhunyt Molnár Mihályt Gyórfi Ferenc alsó-némedi káplánság után követte 1765-ben, s öt évig vezette a plébániát. Mivel nagyon barátságosan beszélt hallgatóival, ezzel gyűlöletet is keltett, s néhányan összeszövetkezve az egész nép nevében bevádolták őt. És bár a vizsgálat kimutatta ártatlanságát, hogy az áldatlan viszonyok megszűnjenek, áthelyezték Algyőre.

Távozása után Paál Józsefet helyezték Cséparára az újkécskei plébániáról 1771-ben. Főtisztelendő Migazzi Kristóf biboros helynökének: Szalbek Károlynak kegye alapján 1771. február 5-én kezdte meg itteni plébánosi működését. Ő szorgalmasan arra törekedett, hogy mind a plébánián, mind a templomban talált hibákat tehetsége szerint kijavítsa. Nagyobb ablakokat készíttetett a plébániára. Egy pluviálét (palástot) és Nepomuki Szent János tiszteletére ajánlott mellékoltárt készíttetett.

A csépai nemes közbirtokosok 1778. februárjában új temetőt létesítettek királyi utasításra a településen kívül. Gróf Eszterházi Pál püspöknek, Migazzi Kristóf bécsi érsek helynökének kegyes engedélyével Paál József helybeli plébános szentelte föl 1778. március 2-án, s megkezdődött benne a temetkezés.

1778. június 22-én Eszterházi Pál püspök meglátogatta a plébániát. (Canonica Visitatio-t tartott.)

Paál József hét évig vezette a csépai plébániát. Midőn 1779. május 22-én, pünkösöd szombatján keresztvízszenteléshez készült a sekrestyében, szív-széllhűdés érte, s visszaadta lelkét Teremtőjének.

Az Úrban kegyesen megnyugvót Kapitány András követte 1779-ben a mezőtúri plébániáról. Miután 3 évig és 9 hónapig vezette a plébániát, Szentlőrinczkátára helyezték.

Simony István követte őt Újkécskéről: 1783-ban. Plébánossága idején püspöki látogatást és ellenőrzési tartott a plébánián Vaali Sonnenturni Migazzi Kristóf bécsi biboros-érsek, váci püspök megbízásából az általános helynök: Nyitraszerdahelyi Zerdahelyi Gábor fölszentelt titopolisi püspök, poroszlói apát, a váci káptalan nagyprépostja. A püspöki látogatás jegyzőkönyvét az irattár őrzi. (7-8. kép) Az irat 1784. augusztus 20-án, Vácon kelt. Belőle tudjuk, hogy a templom 1778-ban elriasztó állapotban volt; annyira, hogy aki ránézett, elrémült. 1783-ban azonban annyira kijavították, hogy

4.

GABRIEL ZERDAHELYI, DE NITRA-
 ZERDAHELY, CONSECRATUS EPISCO-
 PUS TITOPOLITANUS, ELECTUS CORCZO-
 LENSIS, ABBAS B. V. M. DE POROSZLÓ, C. E. V. PRÆPOSITUS
 MAJOR ET CANONICUS, EMINENTISSIMI, CELSISSIMI AC REVERENDIS-
 SIMI S. R. E. TITULI QUATUOR CORONATORUM MARTYRUM PRESBYTERI CAR-
 DINALIS CHRISTOPHORI ET COMITIBUS MIGAZZI DE VAAL, ET SONNENTHURN,
 ARCHI-EPISCOPI VIENNENSIS, S. R. I. PRINCIPIS, ET EPISCOPATUS VACIENSIS
 PERPETUI ADMINISTRATORIS &c. IN PONTIFICALIBUS SUFFRAGANEUS, IN SPI-
 RITUALIBUS, ET TEMPORALIBUS VICARIUS OFFICIALIS ET CAUSARUM AUDI-
 TOR GENERALIS, NEC NON PROTO-NOTARIUS APOSTOLICUS, ET S. C. R. A. M.
 EXCÆSÆ TABULÆ SEPTEM-VIRALIS ASSESSOR, ET CO-JUDEX, &c.

*Memoria commendamus tenore sequentium significantes, quibus
 et dicitur in iura hoc. In d. Nov. 1784. Ecclesia adscripta. In d.
 Jazari, et cum primis in d. Communica. Synod. de
 tenore Decretis, pro et de tenore huiusmodi Ma-
 rem gerunt, pro et de tenore huiusmodi Ma-
 rem gerunt, ac huiusmodi Mandato Emi-
 et S. R. Imperii Princeps, et Episcopus huius
 Præfatus Administratores, Domini Domini Wil-
 zophori et Comitibus a Migazzi de Valtherbun-
 et huiusmodi Ecclesiam Provincialium Episcopus Con-
 gradensie, assistente Domino Canonico Vifi-
 tationem Augustiniani, ad Curiam Ecclesiam
 tam Curiam, Prochors specialis Decretis
 dedimus.*

*Quis in sequentibus locis post
 Dominicanam terram, pro Biala, in d. 5.
 Maji, anni 1784. in d. 17. Junii ad Biala
 in huiusmodi ecclesia, die 17. Junii ad Biala
 in d. 17. Junii ad Biala, ubi postquam ca-
 pite in confirmata Pontificali Romane
 in Ecclesia, et confirmata Pontificali Romane
 in d. 17. Junii ad Biala, ubi postquam ca-
 pite in confirmata Pontificali Romane
 in d. 17. Junii ad Biala, ubi postquam ca-
 pite in confirmata Pontificali Romane*

Rassona

7. kép: Az 1784. évi püspöki látogatás jegyzőkönyvének első oldala

a szent cselekményeket botrány és rettegés nélkül el lehetett benne végezni. („Ecclesia haec ita fuit in statu misero, ut vel aspectus illius videntibus eam, horrorem causaverit, ast cum anno praeterito reparari curaverimus, nunc in ea divina absque scandalo et terrore peragere possumus.”) A sekrestye 1783-ban rozoga állapotban volt, a főoltár és tabernákulum szintén. Volt négy miseruha a liturgikus színeknek megfelelően, két gyászmise-ruha, egy színes palást, négy miseing, három karing, négy öv, hat korporálé, húsz kehelytörlő, egy kéztörlő, öt oltárterítő, köt antependium, négy misekönyv. A gyertyatartók fából készültek, kettő pedig fémből. Volt három lobogó, három kisebb feszület. Egy nagyobb, hordozható Mária szobor, továbbá a templomtól különálló, fából készült toronyban volt három harang. Az orgona négy hangváltozatú volt.

Az egyházközség pénze 152 forint volt. Ebből 105 Czucz Lászlónál, 47 pedig Egegi Istvánnál volt törvényes kamatra kiadva.

Simony István 9 évet töltött Csépan sok munkában, lelkipásztori buzgósággal, s áthelyezték Tápióörsülyre.

Távozása után lett kinevezve csépai plébánossá félegyházi káplánság után Mátyus János, Csépa összes plébánosai között a legkiemelkedőbb, mivel szép templom és alkalmas plébánia építéséről gondoskodott.

Az új templom építéséhez Zerdahelyi Gábor nagyprépost, általános helynök 5617 forintot utalványozott, amelyhez a csépai nép 281 forintot gyűjtött össze.

A mostani templomot 1794-ben kezdték építeni és 1798. május 27-én Zerdahelyi Gábor – egy kemény beszéd kíséretében – fölszentelte. (9. kép)

A templom építéséhez a hívek fuvaros és kétkezi munkával is hozzájárultak. Az építés költsége 4566 forint 48 krajcárt tett ki.

A plébánia az itteni iratok szerint 1795-ban épült 1552 forint és 15,5 krajcár költségen, részben a püspökség hozzájárulásából, részben a hívek fáradtságosan összegyűjtött adományaiából. Szilárd anyagokból: téglából épült.

Nem lehet elmondani, hogy Mátyus János mennyi fáradtságot

9. kép: Zerdahelyi Gábor püspök portréja

viselt, mennyi megpróbáltatást szenvedett el, amelyek az építkezések éveiben leginkább hívei részéről merültek föl előtte. A nagyobb részt nemesekből álló csépai néppel, amely nemesi előjogai révén vétségei ellenére büntetlenséget élvezett, csak tevékeny, rendíthetetlen lelkipásztor érhetett el ilyen eredményt. Dicséretet érdemel ez a buzgó pásztor azért is, mivel ilyen nagy művet sikeresen megvalósítva, gondoskodott Isten házának fölékesítéséről és szállításáról és a plébánia szükségleteiről. Miközben ennyi mindent megvalósított, gazdagította a templomot öt különböző színű miseruhával, három oltárképpel, szószékkal, márvány keresztelőkútta, vas ablakkeretekkel, a toronyban harangállvánnyal, és még sok mással; – részben az egyházközség pénzeiből, részben a hívek önkéntes adományaiból, részben egyházmegyei alapítványokból. Sokszor kellett megalázkodva kérnie a gögös csépai nép hanyagsága miatt (*Superba Cependiura negligentia*), akik a plébánia bekerítésében és más hozzátartozó munkákban nem akartak a plébánosnak segíteni. Ezért saját költségén készítette el a kerítést, a plébánia ablakait és a nagy kaput.

Látva ennek a fáradságtalan papnak kiváló érdemeit, Zerdahelyi Gábor általános helynök a szolnoki külső esperesi kerület esperesévé nevezte ki. Miután tíz évet töltött Csépan munkában és megpróbáltatások között, kiérdemelte, hogy esperesi beosztásának megtartásával a csongrádi plébániára helyezték át.

Az 1825. évi püspöki látogatás jegyzőkönyve tartalmazza a templomszentelési okmány másolatát:

„Anno 1798. 27. Maji, Ego Gabriel Zerdahelyi Eppus Titopolitanus consecravi Ecclesiam, et Altare hoc in honorem S. Jacobi Majoris Apostoli, et Reliquias SS. MM Fortunati, Felicis, et Concordii in eo inclusi, et singulis fidelibus hodie in unum annum, et in Anniversario Consecrationis die, eandem visitantibus 40 dies de vera Indulgentia concessi.” (= Én Zerdahelyi Gábor titopolisi püspök 1798. május 27-én fölszenteltem ezt az idősebb Szent Jakab apostol tiszteletére készült templomot és főoltárt, az oltárkőbe zárt Szent Fortunatus, Félix és Concordius vértanú ereklyékkel együtt, és negyven napi búcsút engedélyeztem azoknak a híveknek, akik egy éven belül bármelyik napon, vagy a szentelés évfordulóján meglátogatják.)

VII. Pius Pápa 1800. október 11-én teljes búcsút engedélyezett azoknak, akik a csépai templomban Szent Jakab apostol ünnepét követő vasárnapon, a Szeplőtelen Fogantatás ünnepén, vagy húsvét után III. vasárnapon szentgyónáshoz és szentáldozáshoz járulnak, s a keresztény fejedelmek egyetértéséért, az eretnokségek megszűnéséért, s az Anyaszentegyház fölmagasztalásáért imádkoznak.